

FERRAN ESQUILACHE MARTÍ

ferran.esquilache@gmail.com
www.harca.org

Doctor en Història Medieval per la Universitat de València
Professor Associat a la Universitat Jaume I de Castelló

Formació acadèmica

- 2016. Títol de Doctor en Història, Universitat de València
- 2007. Diploma d'Estudis Avançats (DEA), Universitat de València
- 2004. Llicenciat en Història per la Universitat de València

Línies de recerca

- Arqueologia hidràulica de les grans hortes
- Organització social del paisatge andalusí
- Colonització feudal
- Història Rural baixmedieval

Tesi doctoral

Títol: «Els espais agraris i l'estructura social d'una gran horta fluvial andalusina. La construcció i evolució de l'Horta de València entre els segles VIII i XIII».

Director: Dr. Enric Guinot, Depart. d'Història Medieval, Universitat de València.

Data de defensa: 15-1-2016. *Nota:* Excel·lent, *cum laude*

Publicacions

Llibres

- *Els constructors de l'Horta de València. Origen, evolució i estructura social d'una gran horta andalusina entre els segles VIII i XIII*, Publicacions de la Universitat de València, en premsa.
- [amb Enric Guinot], *Moncada i l'Orde del Temple en el segle XIII. Una comunitat rural de l'Horta de València en temps de Jaume I*, València, Institució Alfons el Magnànim, 2010, 234 p. ISBN: 9788478225743

- *Història de l'horta d'Aldaia. Construcció i evolució d'un paisatge social*, Aldaia, Ajuntament d'Aldaia, 2007, 163 p.

Capítols de Llibre i Actes

- «The role of the Imazighen tribes in the building of the large irrigated areas in Sharq Al-Andalus. The irrigation canal of the Hawwāras in the Horta of Valencia», en H. Kirchner i F. Sabaté (eds.), *Agrarian Archaeology: Irrigation, drainage, dry agriculture and pastures in Al-Andalus*, en premsa.
- [amb Josep Torró] «'Por donde jamás habían sido conducidas aguas'. La transformación agraria del marjal norte de la Albufera de Valencia (siglos XIII-XV)», en J. Torró i E. Guinot, *Expansión cristiana y transformaciones agrarias en la Península Ibérica medieval. El impacto de las conquistas en los paisajes y ecosistemas cultivados andalusíes (siglos XI-XVI)*, València: PUV, 2018, en premsa.
- «Una herència reconstruïda. Canvis físics i institucionals en les hortes fluvials andalusines després de la conquesta cristiana», en E. Vicedo-Rius (ed.), *IX Congrés sobre sistemes agraris, organització social i poder local. Recs històrics: pagesia, història i patrimoni*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, 2018, p. 449-474.
- «La cuestión de la proporcionalidad en la distribución del agua de riego. El caso de la acequia de Favara (Huerta de Valencia)», en C. Sanchis-Ibor *et al.* (eds.), *Irrigation, Society, Landscape. Tribute to Thomas F. Glick*, València: Universitat Politècnica de València, 2014, p. 50-69. ISBN: 978-84-7048-274-2
- [amb Josep Torró i Enric Guinot] «La transformation du milieu littoral dans une société médiévale de conquête : le royaume de Valence (c. 1240-c. 1330)», en L. Mercuri, R. González Villaescusa, F. Bertoncello (eds.), *Implantations humaines en milieu littoral Méditerranéen : facteurs d'installation et processus d'appropriation de l'espace (Préhistoire, Antiquité, Moyen Âge). XXXIVe Rencontres internationales d'archéologie et d'histoire d'Antibes*, Antibes: Éditions APDCA, 2014, p. 411-422. ISBN: 2-904110-54-2
- [amb Vicent Baydal] «Exploitation and differentiation. Economic and social stratification in the rural muslims communities of the kingdom of Valencia, 13th-16th centuries», en F. Aparisi i V. Royo (eds.), *Beyond lords and peasants. Rural elites and economic differentiation in Pre-Modern Europe*, València: Universitat de València, 2014, p. 37-67. ISBN: 978-84-370-9261-4
- «Perspectivas y problemas en la aplicación de la Arqueología hidráulica a las grandes huertas fluviales. Balance de la investigación en la huerta de Valencia», en A. Castro *et al.* (eds), *Estudiar el pasado: aspectos metodológicos de la investigación en Ciencias de la Antigüedad y de la Edad Media*. Oxford: British Archaeological Reports, 2012, p. 211-221. ISBN: 978-1-4073-1010-7

- [amb Ivan Martínez], «Les obres del palau reial de València a l'entorn del 1400. Un acostament a la història de la construcció valenciana en la baixa Edat Mitjana», en R. Alcoy (ed.), *Contextos 1200 i 1400. Art de Catalunya i art de l'Europa meridional en dos canvis de segle*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2012, p. 407-416. ISBN: 978-84-695-3338-3
- «Sobre la rigidez de los sistemas hidráulicos y la evolución del parcelario en las huertas de moriscos. El caso de la acequia de Alèdua», *Actas del XI Simposio Internacional de Mudejarismo*, Terol, Centro de Estudios Mudéjares, 2009, p. 379-392. ISBN: 978-84-96053-41-0

Articles en Revistes

- [amb E. Guinot], «Not only peasants: the myth of continuity in the irrigation communities of Valencia (Spain) in the Medieval and Early Modern Ages», *Continuity and Change*, 32-2 (2017), p. 129-156.
- «Les hortes de Xirivella i Andarella en època medieval. Dos exemples de colonització feudal en el paisatge de l'Horta Sud», *Annals de l'IDECO*, 9 (2016), p. 67-85.
- «Construcció i evolució del parcel·lari agrícola a l'Horta de València. La partida del Reialenc en el senyoriu de Torrent (segles XIII-XVI)», *Estudis d'Història Agrària*, 27 (2015), p. 13-41.
- [amb Enric Guinot], «La gestió tècnica de la irrigació en les hortes històriques valencianes. El sequier, dels orígens a la desaparició (segles XIII-XVII)», *Millars: espai i història*, 37 (2014), p. 59-99.
- [amb Enric Guinot], «La reorganización del paisaje agrario en la huerta de Valencia después de la conquista cristiana. El sistema hidráulico y el parcelario de Montcada y Benifaraig en el siglo XIII», *Debates de Arqueología Medieval*, 2 (2012), p. 229-276.
- [amb Ivan Martínez], «Les dificultats en l'aprofitament de les aigües del Xúquer. El molí, l'assut i la nora de Matada (segles XIII-XVI)», *Estudis d'Història Agrària*, 24 (2012), p. 55-76.
- «L'evolució del paisatge agrari andalusí i feudal de les grans hortes fluvials. Les sèquies de Quart i del Comuner d'Aldaia a l'horta de València», *Recerques. Història, economia, cultura*, 62 (2011), p. 5-36.
- «Paisatge agrari i alimentació a l'Horta de València dels segles XIII i XIV. Agricultura, ramaderia i aprofitament del medi natural», *Torrens. Revista de l'Arxiu de Torrent*, 16 (2006), p. 41-78.

Ressenyes

- «J. Torró i E. Guinot (eds.), Hidráulica agrária y sociedad feudal. Prácticas, técnicas y espacios», *Anuario de Estudios Medievales*, 44/1 (2014), p. 537-539.
- «V. Martínez Enamorado, 'Umar ibn Hafsun, de la Rebeldía a la construcción de la Dawla», *Anales de la Universidad de Alicante. Historia Medieval*, 18 (2012-2014), p. 391-393.
- «E. Guinot i S. Selma. Les séquies de l'Horta Nord de València: Mestalla, Rascanya i Tormos», *Anuario de Estudios Medievales*, 42/1 (2012), p. 324-325.
- «R. Benítez *et al.* (eds.), Entre tierra y fe. Los musulmanes del reino cristiano de Valencia (1238-1609)», *Anuario de Estudios Medievales*, 42/1 (2012), p. 304-306.
- «E. Guinot i J. Torró (eds.), Repartiments a la Corona d'Aragó (segles XII-XIII)», *Anuario de Estudios Medievales*, 41/1 (2011), p. 467-470.
- «H. Kirchner (ed.), Por una arqueología agraria. Perspectivas de investigación sobre espacios de cultivo en las sociedades medievales hispánicas», *Medieval Archaeology. Journal of the Society for Medieval Archaeology*, 55 (2011), p. 359.
- «R. Martí (ed.), Fars de l'islam. Antigues alimares d'al-Andalus», *Anuario de Estudios Medievales*, 40/2 (2010), p. 991-995.

Divulgació

- [amb Frederic Aparisi i Vicent Baydal], *Fer Harca (2). Més històries medievals valencianes*, València, Drassana, 2016. ISBN: 978-84-944731-4-2
- «La alquería de Carlet en época andalusí», en AA.DD., *Carlet. Historia, Geografía, Arte y Patrimonio*, València, Universitat de València, 2015, p. 185-190. ISBN: 978-84-370-742-8
- «La conquista de la Ciudad»; «El Llibre del Repartiment y la colonización»; «Las fronteras del Reino»; «La división administrativa del Reino»; «Las murallas»; «El Palacio Real»; «La huerta y la ciudad», en R. Narbona (ed.), *Ciudad y Reino. Claves del Siglo de Oro valenciano*, València, Ajuntament de València, 2015, p. 18-21; 22-24; 80-83; 84-87; 88-91; 113-115; 122-124. ISBN: 978-84-9089-022-6
- [amb Lourdes Roca], «Poblamiento y paisaje agrario de Torrent en época andalusí», en AA.DD., *Torrent. Historia, Geografía y Arte*, València, Universitat de València, 2015, p. 109-116. ISBN: 978-84-370-9736-7
- [amb Frederic Aparisi i Vicent Baydal], *Fer Harca. Històries medievals valencianes*, València, Drassana, 2014. ISBN: 978-84-942860-0-1

- «Els orígens medievals de la séquia d'Alèdua. Andalusins, moriscos i feudals a la foia de Llombai», en *Centenari de la Comunitat de regants Séquia d'Alèdua d'Alginet*, Ajun. d'Alginet, 2014, p. 143-164. ISBN: 978-846-9708-54-5
- «Poblamiento y paisaje agrario de Quart en época andalusí», en AA.DD, *Quart de Poblet. Historia, Arte y Geografía*, València: Universitat de València, 2012, p. 233-240. ISBN: 978-84-370-103-8

Ponències i comunicacions en Congressos, Col·loquis i Jornades

- 2016. Amb Frederic Aparisi, «Valencian Demesnes in the Bottom Line: Management, Production and Commercialization (13th-18th Centuries)», *11th European Social Science History Conference*, Valencia.
- 2016. «Una herència reconstruïda. Canvis físics i institucionals en les hortes fluvials andalusines després de la conquesta cristiana», *IX Congrés sobre sistemes agraris, organització social i poder local. Recs històrics: pagesia, història patrimoni*. Universitat de Lleida, Alguaire.
- 2015. Amb Enric Guinot, «Governing irrigation. The conflict between feudal power and collective management in the medieval and pre-modern Horta of Valencia», *Rural History 2015*, Girona.
- 2014. «La cuestión de la proporcionalidad en la distribución del agua de riego. El caso de la acequia de Favara (Huerta de Valencia)», *Irrigation, Society, Landscape. Tribute to T. F. Glick*, València.
- 2013. Amb Josep Torró i Enric Guinot, «La transformation du milieu littoral dans une société médiévale de conquête : le royaume de Valence (c. 1240-c. 1330)», *Implantations humaines en milieu littoral Méditerranéen : facteurs d'installation et processus d'appropriation de l'espace. XXXIVe Rencontres internationales d'archéologie et d'histoire d'Antibes*, (França).
- 2013. Amb Frederic Aparisi, «Governing the Commons. The role of the elites in the use and management of commons in the Midlands of the kingdom of Valencia in Middle ages», *Rural History 2013*, Berna (Suïssa).
- 2013. «El paper de les tribus amazic en la construcció de les grans hortes fluvials. La séquia dels Hawwara a l'Horta de València», *3th International Medieval Meeting Lleida* (Catalunya).
- 2011. Amb Vicent Baydal, «'Contra barbaras nationes'. La justification de la guerre entre chrétiens et musulmans dans le croisade Castellane-aragonaise contre l'Émirat de Grenade en 1309», *Faire la guerre, faire la paix. 136é Congrès des sociétés historiques et scientifiques*, Perpignan (França).

- 2011. «Le paysage des plaines irriguées valenciennes au Moyen Âge. Les transformations et les usages de la société tribale musulmane et la société féodale chrétienne». *North sea area versus Iberian Peninsula. Social dynamics of pre-modern peasant communities*. University of Antwerp, Anvers (Bèlgica).
- 2011. «Dissenyar i construir sistemes hidràulics. Formes i dimensions de les hortes fluvials valencianes en època andalusina». *Trobada de joves investigadors: Paisatge, poblament i espais agraris en època andalusina*, organitzat pel Departament d'Història Medieval de la Universitat de València.
- 2010. Amb Vicent Baydal, «Production, trade and use of the salt in the Kingdom of Valencia in the Middle Ages (13th-15th centuries)», *Rural History 2010 - An International Conference*, Brighthelm (Anglaterra).
- 2010. «Perspectivas y problemas en la aplicación de la arqueología hidráulica en las grandes huertas fluviales. Balance de la investigación en la Huerta de Valencia», *Cuestiones metodológicas y estado de la investigación. I^a Jornadas de Investigadores predoctorales en Ciencias de la Antigüedad y de la Edad Media*, Universitat Autònoma de Barcelona (Catalunya).
- 2010. «Les hortes de Xirivella i Andarella en època medieval. Dos exemples de colonització en el paisatge de l'Horta Sud», *V Congrés d'Història de l'Horta Sud*, Alaquàs (València).
- 2009. Amb Vicent Baydal, «Feudal settlers and colonized indigenous. Economy and colonial practices in the kingdom of Valencia (13th-14th centuries)», *XV World Economic History Congress*, Utrecht (Països Baixos).
- 2009. Amb Vicent Baydal, «La colonización feudal del reino de Valencia (siglos XIII-XIV)», *12th Annual Mediterranean Studies Congress*, Càller (Sardenya, Itàlia).
- 2009. Amb Ivan Martínez Araque, «Les obres del palau reial de València. Un acostament a la història de la construcció valenciana en la baixa edat mitjana», *Contextos 1200 i 1400. Art de Catalunya i art de l'Europa meridional en dos canvis de segle*, Universitat de Barcelona (Catalunya).
- 2009. Amb Frederic Aparisi i Vicent Royo, «L'evolució del paisatge agrari de les hortes fluvials. Andalusins i moriscos a la vall dels Alcalans», *XIII Assemblée d'Història de la Ribera*, Llombai (València).
- 2008. «Sobre la rigidez de los sistemas hidráulicos y la evolución del parcelario en las huertas de moriscos. El caso de la acequia de Alèdua», *XI Simposio Internacional de Mudejarismo*, Terol (Aragó).
- 2008. «La construcció de la séquia d'Alèdua abans i després de la conquesta feudal. Primers resultats de la prospecció hidràulica a la foia de Llombai», *XII Assemblée d'Història de la Ribera*. Guadassuar (València).

- 2007. Amb Vicent Royo, «Dels Banū Aġġer a la colonització feudal. Anàlisi històrica del sistema hidràulic i el parcel·lari de la partida del Reialenc de Picanya», *IV Congrés d'Història de l'Horta Sud*, Torrent (València).

Participació en Seminaris i Conferències

- 2017. «La irrigació a les grans hortes andalusines: reg tribal i comunal». *II Seminari de Ramaderia i Gestions comunals*. Universitat Autònoma de Barcelona.
- 2012. «L'Arqueologia hidràulica en les grans hortes fluvials. Els orígens andalusins de l'horta de València i la seua evolució després de la conquesta de Jaume I». Seminari d'Estudis Medievals, Departament d'Història Medieval de la Universitat de València.
- 2012 «Origen y evolución social de los grandes sistemas hidráulicos fluviales. Beréberes y feudales en la Huerta de Valencia». *Los paisajes del agua. Agrosistemas irrigados en montaña mediterránea*, Benalauría (Málaga).
- 2011. «L'horta de València: història i patrimoni». *Seminari permanent del Grau en Història i Patrimoni: Els paisatges de l'aigua. El patrimoni hidràulic valencià en el seu context històric*, Universitat Jaume I de Castelló.
- 2009. «Colonització tribal i colonització feudal a l'Horta de València. Paisatge i societat». *Seminari de Recerques en Curs*, Universitat de Girona.

Altres Mèrits

- Membre del Grup de recerca «Landscapes of Conquest» de la Universitat de València. Investigadors principals: Josep Torró i Enric Guinot.
- Membre del Grup de recerca «FORVAL, Història i Dret foral valencians» de la Universitat Jaume I, coordinat per Vicent Baydal.
- Membre del Grup *Harca* [<http://harca.org/>]. Coeditor del blog de difusió històrica «Harca. Medievalistes valencians», [<http://blog.harca.org/>].
- 2012-2013. Becari del Centre d'Investigacions Comarcals (CEIC) Alfons el Vell, de l'Ajuntament de Gandia, per a la realització d'un projecte de recerca sobre les séquies de l'Alfàs i d'en March, a Palma, Ador i Beniarjó (València).
- 2011, 2-4 de juny. Coordinador de la Trobada de joves investigadors «Paisatge, poblament i espais agraris en època andalusina», organitzat al Departament d'Història Medieval de la Universitat de València.
- 2009. Documentalista en l'excavació arqueològica del palau reial de València realitzada pel Servei d'Investigació Arqueològica Municipal (SIAM) de l'Ajuntament de València.

- 2006. Guanyador del Primer Premi d'Història Local d'Aldaia.
- Llengües estrangeres:
 - ✓ Anglès (CEFR A2)
 - ✓ Francès (CEFR B1)

ACTUALITZAT : Abril de 2018